

alle vore Skatter, som saaledes ere blevne til, jeg siger, for et saadant særligt Niemed i paa kommende Tilfælde, og tog vel under Overveielse, at det, at udskrive en ny Skat for et særligt Tilfælde, kun lidet passer med den Statshuusholdning, som vi nu ville ordne, hvor vi nu gaae ud paa hvert Aar at tage i det Hele Hensyn til, hvorledes vi kunne beskaffe de Gjenstande, som ere de meest passende derfor, og hvorledes vi kunne bruge de Indtægter, som vi paa denne Maade kunne skaffe Staten og fordele dem efter bedste Hensyn, saa troer jeg, at vi maae komme til at samle alle det Slags Skatter, som bestaae paa denne Maade, og søge at skaffe et heelt nyt Skatteprincip tilveie, thi derved ville vi komme til at afhjælpe overmaade væsentlige Mangler. Ved alle mulige Matrikuler, hvorledes de saa ere beskaffne, indtræder der nemlig altid to Vanskeligheder; den ene den, at de ved at ældes, komme til at betyde noget ganske Andet, end de gjorde i deres Begyndelse. Jeg vil meget gjerne indromme, at det er sandt, naar man siger, at det udjævner sig ved Kjøb og Salg af Eiendomme; men saa kommer der igjen en anden Mangel, og det er netop den, at enhver Mand, som har lagt for sig disse Matrikuleringer, disse Betegnelser af en vis Skattepligt paa en vis Gjenstand, enhver Mand, siger jeg, søger at uddrage sig denne Pligt saa meget som muligt, og lidt efter lidt ordner man sin Besiddelse paa en saadan Vis, at den ikke er beskattet. Det er det, man altsaa skal naae ved alle de almindelige Matrikuler, og især saadanne, som blive brugte til at paaligne en fast Skat. Der kommer man jo altsaa til, efter et vist Tidsløb, at beskaffe urigtigt; urigtigt i Forhold til Gjenstandens Dygtighed til at yde Skatter; det kan man ikke have uden enten engang at ommatriculere, og det har Erfaringen lært, er galt, eller ved at paabyde Skat efter en anden Ligningsmethode. Men gif vi nu hen og skabte hvilkens somhelst ny Matrikul, som var vanskelig nok at forandre fra Tid til anden, saa ville vi falde i den samme Ulempe, som vi nu ere, idet vi vige tilbage for at fordele Skatten efter de forskjellige Matrikuler, vi nu have, fordi vi godt begribe, at de ikke repræsentere den

saunde Betsatningsgjenstand; de ramme ikke Objekten for Betsatningen i det rigtige Forhold. Vi skulle altsaa blive staaende ved, og lade den nærværende Matriculs Lovgivning staae urørt, og ligeledes lade den Skat, som bliver ved at opkræves efter den, ikke blive større end den faste Skat allerede nogenlunde er, og forsaavidt som vi forandre de øvrige Skatter skulle vi samle dem til et Heelt og fordele dem efter en heel ny Regel, og dertil skulle vi finde en Regel af den Betsaffenhed, at vi hvert 10de eller 15de Aar kunne med Lethed omregulere den. Dette er efter min Overbeviisning den Vej, vi skulle betrede, og naaget et aret Medlem her i Salen har sagt, at han holdt det for aldeles umuligt at indføre en saadan Maalestof, som rammede det, som Spørgsmaalet egentlig er om at ramme, nemlig Formue, Indtægt og Overskudet, saa troer jeg dog, at disse Vanskeligheder have ladet sig overvinde, og ogsaa her ville lade sig overvinde. Vi have allerede gjort et Forarbejde i denne Henseende, som ikke er at forcaste; og det er nemlig det, hvorefter man opkræver Krigsskatten. Man vil vistnok svare mig, at der benyttes alle de gamle Matriculer, men hertil svarer jeg ja, thi det er netop den rette Vej; det er netop det, vi skulle gjøre; de gamle Matriculer skulle vi bruge som Indicier, som Angivelser for hvorledes disse Betsatnings Gjenstande ere til; men jeg skal fuldstændig gjøre den Idee, som jeg derved vilde faae om, hvorledes jeg kunde anvende den nye Betsatnings Norm; paa den Maade skal jeg naae til den Maalestof, som udjævner de Uligheder, den gamle Matricul har tilveiebragt. Vi maae ikke troe, at vi her gaae løs paa at frembringe noget Nyt; thi det Samme har man stræbt efter fra Begyndelsen af dette Aarhundrede. Man har forsøgt det, jeg vil ikke sige, paa en meget fuldstændig Maade, men man har alligevel forsøgt det. Der er for Dieblisset en Deel af de Skatter, som hvile paa Møringen, Hartkornet og Grunden, som oprindeligt have været paalagte som Formues- og Lignings-Skat, da man tog Hensyn til de mange forskellige Betsatnings Gjenstandes Betsaffenhed. Det er allerede Medlem, som talte først (Rothe), udviklede overmaade klart, hvorledes det var urig-